

Betegbiztonság a kezdetektől!

Beszámoló a 2025. szeptember 17-én Budapesten megtartott VII. Betegbiztonsági Világnapi Konferenciáról

Hogyan előzhetők meg az újszülöttek körében a leggyakrabban előforduló nemkívánatos események, milyen eszközök állnak ehhez rendelkezésre és milyen eredményeket sikerült elérni az alkalmazásukkal? Miként erősíthető a betegbiztonsági kultúra a gyermekellátásban, ahol a diagnosztikai és gyógyszerelési hibák továbbra is a leggyakoribb kockázatok közé tartoznak? Hogyan lehet a szülőket és a gyermekeket a betegjogok, a kommunikáció és a pszichoszociális támogatás terén még aktívabban bevonni az ellátás biztonságának növelésébe?

Többek között a fenti kérdésekről is szó esett a Betegbiztonság Világnapján, 2025. szeptember 17-én, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ és a NEVES Egyesület közös szervezésében sikeresen lezajlott VII. Betegbiztonság Világnapi Konferencián, amelynek idei témája – csatlakozva a WHO globális felhívásához – a „Biztonságos ellátás minden újszülött és minden gyermek számára”.

A gyermekek nem kicsinyített felnőttek, sokszor nem tudják jelezni pontosan a tüneteiket, biológiai jellegzetességeik révén egyetlen korai nemkívánatos esemény következménye akár élethosszig is kihat, rontja az életminőséget, befolyásolhatja a fejlődést, kockáztatja a krónikus betegségek kialakulását. A Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ operatív igazgatóhelyettese és a Betegbiztonsági Tanszék vezetője, **Dr. Lám Judit** nyitó gondolataiban így foglalta össze a téma jelentőségét: „A biztonság nem életkorhoz kötött felelősség és nem csupán technológiai vagy anyagi kérdés. Sokkal inkább a szervezés, a kommunikáció, gondosság és a figyelem kultúrája minden korosztály számára.”

Prof. Dr. Szabó Attila, a Semmelweis Egyetem klinikai rektorhelyettese, a Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója és egyben a konferencia szakmai programjának fővédnöke felhívta a figyelmet arra, hogy a gyermekgyógyászat érzékeny mivolta miatt minden, betegbiztonságra irányuló lépés közvetlenül és hosszú távon is meghatározhatja az egészséget. A gyermekellátás biztonsága a WHO magyarországi irodavezetője, Haris Hajrulahovic szerint nem egy ország, nem egy intézmény feladata, hanem globális kötelezettsége mindenkinek, ahol nélkülözhetetlen az együttműködés az egészségügyi és szociális ellátórendszer szereplői, valamint a családok között.

A megnyitó zárásaként Dr. Belicza Éva, a NEVES Egyesület elnöke felidézte a hazai nemkívánatos események jelentési rendszerének indulását, valamint a betegbiztonság

és minőségügy területén dolgozó szakemberek képzésének létrehozását.

BIZTONSÁGOS KEZDETEK AZ ÚJSZÜLÖTT- ÉS GYERMEKELLÁTÁSBAN

A nemkívánatos események időben történő felismerése az újszülöttek esetében különösen fontos, mivel az életkori sajátosságai miatt náluk gyakrabban fordulnak elő súlyos szövődmények. **Prof. Dr. Szabó Miklós**, a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Neonatológiai Tanszék tanszékvezetője kiemelte a nemkívánatos események előfordulására vonatkozó mérések fontosságát, illetve a kommunikáció és az együttműködés szerepét a megelőzésben. Erre vonatkozó intézkedésük egyik eredménye, hogy a 2014–2017 közötti időszakban elterjedt a kenguruzás és a szülők bevonása jelentősen hozzájárult az ellátás fejlődéséhez. A megelőzés egyik alapvető eszköze az időben és megfelelően végzett újszülöttkori szűrővizsgálat, például az SMA-szűrés, amelynek hazai bevezetését és gyakorlatát **Dr. Mikos Borbála**, a Bethesda Gyermekkórház minőségügyi és oktatási igazgatója és **Dr. Velkey György János**, a Bethesda Gyermekkórház főigazgató főorvosa közös előadásából ismerhettük meg.

A dolgozók oktatása és rendszeres képzése a nemkívánatos események megelőzésének egyik legeredményesebb eszköze. **Dr. Pataky Rozália**, a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ neonatológus szakorvosa és csapata intézményükben az újszülött-újraélesztésben jártas szakemberek hiányának megoldására meghonosította a legtöbb európai országban már alkalmazott NLS (Newborn Life Support) kurzust, amelyen csak az elmúlt évben 80 orvos és ápoló vett részt. Az évi két alkalommal tartott kurzus már magyar nyelven is elérhető.

Bemutatva az intézetükben alkalmazott minőségfejlesztő eszközök eredményes és rendszeres alkalmazását, **Dr. Kovács Tamás**, a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gyermekklinika klinikai főorvosa alátámasztotta a betegbiztonság és minőségügy szoros kapcsolatát. **Dr. Kántor Irén**, a Házi Gyermekorvosok Egyesülete alelnöke és **Prof. Dr. Mészner Zsófia**, a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet csecsemő- és gyermekgyógyásza, infektológus és védőoltási szaktanácsadó előadásai a gyermekellátás biztonságának két kulcsterületére világítottak rá: az alapellátásban előforduló betegbiztonsági kockázatokra, valamint a csecsemőkori védőoltások elfogadottságának kihívásaira. Mindkét előadás közös üzenete, hogy a gyermekellátás biztonsága csak komplex szemlélettel, a kommunikáció javításával, az edukáció erősítésével és a protokollok következetes alkalmazásával fejleszthető.

MINŐSÉG ÉS INNOVÁCIÓ A BETEGBIZTONSÁG SZOLGÁLATÁBAN

A gyermekellátásban előforduló kórházi fertőzéseket és az azokhoz kapcsolódó halálozási adatokat és főbb kockázati tényezőket a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Infektológiai Osztály vezetője, **Dr. Kalocsai Krisztina** mutatta be. Hangsúlyozta, hogy az infekciókontroll kiemelt szerepet játszik a megelőzésben és a betegbiztonság erősítésében. Kiemelve a kommunikációs protokollok, a csapatmunka és az esetmegbeszélések jelentőségét, a Bethesda Gyermekkórház Gyermeksürgősségi Osztály osztályvezető főorvosa, **Dr. Halász Gergely** a sürgősségi ellátást a légiközlekedésben alkalmazott Crew Resource Managementtel állította párhuzamba.

Dr. Belicza Éva és **Dr. Lám Judit** kutatásukban összevetették az 1-es típusú diabéteszes gyermekek ellátási gyakorlatát a szakmai irányelvek ajánlásaival. Közös előadásukban ennek a kutatásnak a módszertanát, a kapott eredményeket és a következtetéseket ismertették. Az irányelvek követésének jelentőségére **Dr. Cseh Áron**, a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Gasztroenterológia egyetemi adjunktusa is rávilágított. Hangsúlyozta, hogy a tejallergia biztonságos diagnosztizálása és kezelése a szakmai protokollok következetes betartásával biztosítható.

Dr. Molnár József Dénes, a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet klinikai szakgyógyszerészenek és Cito labor részlegvezetőjének az intézményében hosszú fejlesztés eredményeképpen pilot jelleggel sikeresen működik egy digitális gyógyszerelési rendszer, amely támogatja a szakmai irányelvek következetes alkalmazását, hozzájárulva ezáltal a gyógyszerelési hibák csökkentéséhez. Előfordulnak azonban olyan indokolt esetek is, amikor el kell térni a protokolloktól. **Dr. Müller Judit**, a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Hemato-Onkológia Osztály klinikai főorvosa bemutatta az alkalmazási előirattól eltérő (off-label) gyógyszeralkalmazás előnyeit, hátrányait és betegbiztonsági kockázatait.

JOGOK, KOMMUNIKÁCIÓ ÉS PREVENCIÓ A CSALÁDOK BEVONÁSÁVAL

A gyermekjogok gyakorlati érvényesülését **Dr. Kovács Erika**, a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet stratégiai és minőségügyi igazgatójának, valamint **Erhardtne Dr. Gachályi Anikó**, az Integrált Jogvédelmi Szolgálat osztályvezetőjének közös előadásából ismerhettük meg. Fő üzenetük szerint a betegbiztonság erősíthető, ha a szakemberek

mellett a szülőket és a gyermekeket is érzékenyítjük a jogaik és kötelességeik iránt.

Dr. König Róbert, az Észak-budai Szent János Centrum-kórház gyermeksebésze, miniszterelnöki biztos előadásában a gyenge kommunikáció betegbiztonsági kockázatait mutatta be. Részletesen ismertette a kórházi kommunikációs hibák típusait és okait, valamint hangsúlyozta a betegtájékoztató és a betegelégedettség szoros kapcsolatát.

A digitális kor egészségügyi kihívásai – **Dr. Nagy Péter**, a Bethesda Gyermekkórház gyermek- és ifjúságpszichiáter főorvosa szerint – a gyerekeket és a szülőket egyaránt érintik, a problémának nem csupán betegbiztonsági, hanem népegészségügyi jelentősége is van. A konduktív pedagógia területéről **Dr. Vissi Tímea**, a Semmelweis Egyetem Konduktív Pedagógiai Intézet adjunktusa és **Horvai Viktória**, a Semmelweis Egyetem Pedagógiai Szakszolgálat konduktora és csoportvezetője mutatta be a Pető Intézet gyakorlatát, ahol családi pszichoedukációs modellek segítik a szülőket abban, hogy aktívan részt vegyenek a gyermek fejlesztésében, ezáltal növelve az ellátás biztonságát és hatékonyságát.

Raposa Renáta, az Amigos Alapítvány munkáját ismertette, amely a gyermekek érzelmi támogatására és a kórházi környezet emberközpontúvá tételére fókuszál. Jelenlétük a gyermekbarát kommunikációval egyetemben hozzájárul a gyermekek lelki biztonságához, és erősíti az ellátás betegközpontú szemléletét.

Számos sikeres és jó gyakorlatot bemutatva a VII. Betegbiztonsági Világnapi Konferencia világossá tette, hogy a gyermek- és újszülöttellátás biztonságának erősítésére több eszköz is rendelkezésre áll. A hatékony kommunikáció és csapatmunka, a strukturált képzések és standardizált protokollok alkalmazása kulcstényezők a minőségfejlesztés és a betegbiztonsági kultúra építésében. Ugyanilyen fontos a jogok és a prevenció hangsúlyozása, a szülők edukációja és a gyermekek egészségvédelmének tudatosítása. A szülők és a családtagok aktív bevonása nemcsak érzelmi támaszt, hanem bizonyítottan jobb klinikai kimeneteket is eredményez. A konferencia előadásai rámutattak a vezetői szemlélet és támogatás meghatározó szerepére, hogy a biztonságos ellátás mindennapi gyakorlat legyen. Betegbiztonságot teremteni közös felelősség – szakemberek, szülők és döntéshozók együttműködésével.

A konferencián bemutatott publikus előadások az alábbi weboldalon elérhetők az érdeklődők számára:

<https://info.nevesforum.hu/2025/10/vii-betegbiztonsagi-vilagnapi-konferencia/>

*Ugrin Irina
Sinka Lászlóné Adamik Erika*